LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2001 M. BIRŽELIO 19 D. ĮSAKYMO NR. 199 „DĖL PURKŠTUVŲ TIKRINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2012 m. liepos 26 d. Nr. 3D-620
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymą Nr. 199 „Dėl Purkštuvų tikrinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 55-1967; 2005, Nr. 126-4510; 2010, Nr. 87-4610) ir išdėstau jį nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS**
Į S A K Y M A S

DĖL AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ PURŠKIMO ĮRANGOS TIKRINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 56-1545; 2012, Nr. 63-3162) 9 straipsnio 3 dalimi,

t v i r t i n u Augalų apsaugos produktų purškimo įrangos tikrinimo taisykles (pridedama).“

2. S k i r i u Valstybinę mašinų bandymo stotį prie Žemės ūkio ministerijos atsakingą už profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų purškimui naudojamų purkštuvų techninių apžiūrų sistemos įdiegimą.

3. P a v e d u:

3.1. Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos kontroliuoti, kad profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų purkštuvai būtų naudojami įregistruoti ir techniškai tvarkingi;

3.2. Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centrui organizuoti augalų apsaugos produktų purkštuvo pažymėjimo blankų gamybą, aprūpinti jais šiuos dokumentus turinčias teisę išduoti įmones ir įstaigas ir vykdyti išduodamų blankų apskaitą.

ŪKIO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĄ RIMANTAS ŽYLIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2001 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 199
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2012 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 3D-620
redakcija)

AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ PURŠKIMO ĮRANGOS TIKRINIMO TASYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Augalų apsaugos produktų purškimo įrangos tikrinimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato augalų apsaugos produktų purškimo įrangos naudojimo, profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų purškimo įrangos registravimo, techninės apžiūros, leidimų registruoti šią įrangą ir atlikti jos techninę apžiūrą išdavimo tvarką, naudojamų purkštuvų techninius reikalavimus bei purkštuvų techninės apžiūros įmonių gamybinių patalpų, įrangos ir darbuotojų kvalifikacijos reikalavimus.

2. Taisyklės parengtos įgyvendinant 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/128/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL 2009 L 309, p. 71).

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Augalų apsaugos produktų purškimo įranga – įtaisų visuma augalų apsaugos produktams purkšti, įskaitant augalų apsaugos produktų purkštuvus, jiems veikti būtinus purkštukus, manometrus, filtrus, sietus, rezervuarų valymo įtaisus ir kitas sudedamąsias dalis.

Augalų apsaugos produktų purkštuvas (toliau – **purkštuvas**) – didesnio kaip 3 m darbinio pločio mašina arba įtaisas profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų tirpalui purkšti ant laukų arba augalų. Augalų apsaugos produktų purkštuvai gali būti savaeigiai, uždedami ant transporto priemonių (uždedamieji) ar kabinami prie traktorių (prikabinamieji arba pakabinamieji), įskaitant naudojamus su sėjamosiomis, taip pat sumontuotus traukiniuose ir orlaiviuose.

Augalų apsaugos produktų purkštuvų privalomosios techninės apžiūros įmonė (toliau – **purkštuvų techninės apžiūros įmonė**) – ūkio subjektas, kuriam šių taisyklių nustatyta tvarka išduotas leidimas registruoti augalų apsaugos produktų purkštuvus ir atlikti jų privalomąją techninę apžiūrą.

Pirminė augalų apsaugos produktų purkštuvo apžiūra (toliau – **pirminė purkštuvo apžiūra**) – procedūra, apimanti naujo augalų apsaugos produktų purkštuvo tapatumo nustatymą, techninės charakteristikos ir parametrų atitikties pateiktai techninei dokumentacijai įvertinimą.

Privalomoji augalų apsaugos produktų purkštuvo techninė apžiūra (toliau – **purkštuvo techninė apžiūra**) – naudojamo augalų apsaugos produktų purkštuvo privalomas techninės būklės tikrinimas, apimantis purkštuvo tapatumo nustatymą ir jo techninės būklės atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 56-1545; 2012, Nr. 63-3162) ir kituose teisės aktuose.

4. Rankinei ir ant nugaros nešiojamai augalų apsaugos produktų purškimo įrangai šiose taisyklėse nustatyta techninė apžiūra neatliekama. Tiekėjas, gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas, tiekdamas šią įrangą rinkai, turi užtikrinti, kad būtų pateikta detali informacija apie riziką, susijusią su šia įranga, naudojimo instrukcijose, pateikta informacija apie šios įrangos techninę priežiūrą ir būtinumą reguliariai keisti priedus, filtrus ir kitas techninės priežiūros metu keičiamas detales.

5. Leidžiama tiekti rinkai ir naudoti tik šių taisyklių nustatyta tvarka įregistruotus

purkštuvus.

6. Purkštuvo techninė apžiūra turi būti atliekama kas penkeri metai iki 2020 m., o vėliau – kas treji metai, išskyrus naujus purkštuvus, kurie po jų įregistravimo be techninės apžiūros gali būti naudojami ne ilgiau kaip penkerius metus.

7. Naujų ar naudotų purkštuvų registravimo ir techninės apžiūros išlaidas apmoka purkštuvų tiekėjai, o naudojamų – purkštuvų naudotojai.

II. NAUJŲ PURKŠTUVŲ REGISTRAVIMAS

8. Naujus purkštuvus registruoja Valstybinė mašinų bandymo stotis prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Stotis).

9. Rinkai tiekiami nauji purkštuvai turi atitikti Techninio reglamento „Mašinų sauga“, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601) (toliau – reglamentas), reikalavimus ir purškimo įrangai nustatytus darniuosius standartus bei būti pažymėti ženklu CE.

10. Ūkio subjektas, siekiantis įregistruoti naują purkštuvą, Stočiai pateikia:

10.1. laisvos formos prašymą, kuriame turi būti nurodytas ūkio subjekto pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefono numeris, elektroninio pašto adresas (jeigu yra);

10.2. reglamente nustatytos formos EB atitikties deklaraciją;

10.3. purkštuvo tipo bandymus patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai purkštuvo tipo bandymus atlieka Stotis;

10.4. gamintojo išduotus gamyklinės patikros dokumentus (protokolus), išskyrus taisyklių 13 punkte nustatytu atveju.

11. Stotis per 15 darbo dienų nuo prašymo ir visų dokumentų pateikimo priima sprendimą įregistruoti ar neįregistruoti naują purkštuvą. Priėmus sprendimą neregistruoti naujo purkštuvo, ūkio subjektas informuojamas apie atsisakymo jį registruoti motyvus.

12. Tais atvejais, kai ūkio subjektas pateikia ne visą prašyme nurodytą informaciją ir (ar) ne visus reikiamus taisyklių 10 punkte nurodytus dokumentus arba ūkio subjekto pateikiami ne iki galo arba neteisingai užpildyti duomenys, taip pat klaidingi duomenys arba ne visa ar netiksli informacija, kai pateikti dokumentai neatitinka jiems keliamų reikalavimų, ar naujas purkštuvas neatitinka reglamente nustatytų reikalavimų, Stotis per 5 darbo dienas nuo prašymo ir dokumentų gavimo raštu praneša ūkio subjektui apie nustatytus trūkumus. Naujas purkštuvas pakartotinai gali būti prašomas registruoti, kai pašalinami nustatyti trūkumai.

13. Jeigu naujam purkštuvui nėra išduotų gamintojo gamyklinės patikros dokumentų, Stoties darbuotojai pagal Stoties direktoriaus patvirtintą pirminės purkštuvų apžiūros atlikimo tvarką purkštuvo buvimo vietoje turi atlikti pirminę purkštuvo apžiūrą ir bandymą.

14. Įregistruodama naują purkštuvą, Stotis suteikia jam unikalų numerį ir įrašo duomenis apie purkštuvą ir jo savininką į Stoties tvarkomą įregistruotų purkštuvų duomenų bazę. Įregistravusi purkštuvą, Stotis išduoda Augalų apsaugos produktų purkštuvo pažymėjimą (toliau – Pažymėjimas), kurio forma patvirtinta šių taisyklių 1 priede. Naujo purkštuvo Pažymėjime nurodoma techninės apžiūros data.

15. Stotis interneto tinklalapyje www.bandymai.lt skelbia informaciją apie įregistruotus naujus purkštuvus.

III. NAUDOJAMŲ IR NAUDOTŲ PURKŠTUVŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA, REGISTRAVIMAS IR TECHNINĖ APŽIŪRA

16. Purkštuvų naudotojai turi užtikrinti, kad purkštuvai būtų naudojami techniškai tvarkingi, prižiūrėti, reguliariai valomi filtrai, keičiamos susidėvėjusios detalės, atliekami techniniai patikrinimai ir kalibravimas (išpurškimo normos nustatymas) bei kiti būtini techninės priežiūros darbai, numatyti naudojimo instrukcijose.

17. Naudojamus ir naudotus purkštuvus registruoja ir techninę apžiūrą atlieka purkštuvų

techninės apžiūros įmonės arba Stotis.

18. Naudojamo purkštuvo naudotojas ar naudoto purkštuvo tiekėjas dėl purkštuvo įregistravimo ar techninės apžiūros atlikimo, pateikdamas laisvos formos prašymą, kuriame turi būti nurodyti purkštuvo naudotojo (tiekėjo) duomenys, gali kreiptis į bet kurią techninės apžiūros įmonę arba Stotį nepriklausomai nuo purkštuvo buvimo vietos.

19. Naudojami ir naudoti purkštuvai registruojami tik atlikus techninę apžiūrą, kurios metu nustatoma, jog purkštuvas atitinka Naudojamų purkštuvų techninius reikalavimus, patvirtintus taisyklių 2 priede.

20. Tais atvejais, kai įvežtiems iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių naudotiems purkštuvams yra išduoti purkštuvo pažymėjimai ar kiti dokumentai apie techninės apžiūros atlikimą ir šių purkštuvų techninės apžiūros laikotarpis nėra pasibaigęs, tokie purkštuvai įregistruojami be techninės apžiūros. Kitos techninės apžiūros data nurodoma pagal šių taisyklių 6 punkte nustatytą techninės apžiūros periodiškumą.

21. Įregistruodama naudojamą ar naudotą purkštuvą, techninės apžiūros įmonė arba Stotis suteikia jam unikalų numerį, įrašo duomenis apie naudojamą ar naudotą purkštuvą ir jo savininką į Stoties tvarkomą įregistruotų purkštuvų duomenų bazę ir išduoda Pažymėjimą.

22. Techninės apžiūros įmonė arba Stotis, įregistravusi purkštuvą arba atlikusi jo techninę apžiūrą, Pažymėjime nurodo techninės apžiūros atlikimo ir kitos apžiūros datą. Įrašai Pažymėjime patvirtinami purkštuvų techninės apžiūros įmonės arba Stoties darbuotojo parašu ir spaudu.

23. Kai pasikeičia purkštuvo savininkas arba kai pasikeičia purkštuvo savininko duomenys, naujo purkštuvo savininko ar purkštuvo savininko, kurio duomenys pasikeitė, laisvos formos prašymu pakeisti duomenis, prie kurio turi būti pateikti prašymą pagrindžiantys dokumentai, techninės apžiūros įmonė arba Stotis išduoda naują Pažymėjimą. Techninės apžiūros įmonės arba Stotis naujus ar patikslintus duomenis apie savininką įrašo į Stoties tvarkomą įregistruotų purkštuvų duomenų bazę.

IV. LEIDIMAI REGISTRUOTI PURKŠTUVUS IR ATLIKTI JŲ TECHNINĘ APŽIŪRĄ

24. Purkštuvus registruoti ir atlikti jų technines apžiūras turi teisę ūkio subjektai, turintys Stoties išduotą leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą. Leidimas registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą išduodamas neterminuotam laikui.

25. Stoties direktorius dėl leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą išdavimo ar galiojimo panaikinimo sudaro purkštuvų techninės apžiūros įmonių atestavimo komisiją (toliau – komisija), į kurios sudėtį įeina Žemės ūkio ministerijos, Stoties ir Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūko ministerijos atstovai. Į komisiją gali būti pasitelkiami savivaldybės, kurioje įsikūrusi atestuojama purkštuvų techninės apžiūros įmonė, administracijos ir kitų kompetentingų organizacijų atstovai. Komisijos darbą organizuoja Stotis.

26. Leidimas registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą išduodamas, jeigu:

26.1. ūkio subjekto nuosavybės ar kitais pagrindais valdomos gamybinės patalpos, įranga bei darbuotojų kvalifikacija atitinka šių taisyklių 3 priede nustatytus reikalavimus;

26.2. ūkio subjekto nuosavybės ar kitais pagrindais valdoma techninei apžiūrai naudoti skirta įranga yra metrologiškai patikrinta.

27. Ūkio subjektas, siekiantis gauti leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą (toliau – pareiškėjas), Stočiai pateikia šiuos dokumentus:

27.1. laisvos formos prašymą, kuriame turi būti nurodyti ūkio subjekto pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefono numeris, elektroninio pašto adresas (jeigu yra);

27.2. turimos apžiūrų įrangos sąrašą ir jos pagrindines metrologines charakteristikas;

27.3. turimos apžiūrų įrangos metrologinio įvertinimo dokumentų kopijas;

27.4. darbuotojų techninio išsilavinimo dokumentų kopijas;

27.5. darbuotojų pasirengimo atlikti techninę apžiūrą pažymėjimų kopijas.

28. Stotis, gavusi prašymą, per 15 darbo dienų įvertina dokumentus ir priima sprendimą dėl komisijos išvykimo ir pareiškėjo pasirengimo įvertinimo.

29. Komisija, išvykdama į pareiškėjo buvimo vietą, įvertina pareiškėjo pasirengimą atlikti purkštuvų techninę apžiūrą bei registruoti purkštuvus. Tikrinama, kaip pareiškėjo pateikta informacija atitinka faktinę padėtį, įvertinama, ar turima įranga ir patalpos bei darbuotojų kvalifikacija atitinka Purkštuvų techninės apžiūros įmonių gamybinių patalpų, įrangos ir darbuotojų kvalifikacijos reikalavimus, nurodytus šių taisyklių 3 priede. Pareiškėjas turi atlikti demonstracinę (parodomąją) purkštuvo techninę apžiūrą.

30. Komisija tikrinimo rezultatus nurodo purkštuvų techninės apžiūros įmonių tikrinimo ataskaitoje, kurios formą tvirtina Stoties direktorius, ir pateikia išvadas dėl leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą išdavimo ar neišdavimo.

31. Stoties direktorius, atsižvelgdamas į komisijos išvadas, per 5 darbo dienas priima sprendimą išduoti ar atsisakyti išduoti leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą, kurio forma patvirtinta šių taisyklių 4 priede, ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja pareiškėją. Priėmus sprendimą atsisakyti išduoti leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą, pareiškėjas informuojamas apie atsisakymo jį išduoti motyvus.

32. Stotis purkštuvų techninės apžiūros įmonių veiklos priežiūrą vykdo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-29755) nustatyta tvarka.

33. Leidimas registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą panaikinamas:

33.1. purkštuvų techninės apžiūros įmonės prašymu;

33.2. kai purkštuvų techninės apžiūros įmonė yra likviduota;

33.3. kai nustatomi esminiai šių taisyklių nustatytų reikalavimų pažeidimai.

34. Kai purkštuvų techninės apžiūros įmonės veiklos priežiūros metu nustatomi esminiai šių taisyklių reikalavimų pažeidimai arba gaunama pranešimų iš kitų kontrolės teisę turinčių institucijų apie šių taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimų pažeidimus ir purkštuvų techninės apžiūros įmonė jų nepašalina per Stoties nustatytą laiką, Stotis organizuoja komisijos išvykimą atlikti purkštuvų techninės apžiūros įmonės patikrą. Komisija tikrinimo rezultatus nurodo purkštuvų techninės apžiūros įmonių tikrinimo ataskaitoje.

35. Komisija purkštuvų techninės apžiūros įmonės patikros vietoje metu nustačiusi, jog yra padaryti esminiai pažeidimai, teikia išvadą dėl leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą panaikinimo Stoties direktoriui, kuris priima sprendimą panaikinti leidimą atlikti purkštuvų techninę apžiūrą. Stotis apie leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą panaikinimą raštu informuoja purkštuvų techninės apžiūros įmonę.

V. PURKŠTUVŲ TECHNINĖS APŽIŪROS ĮMONĖS TEISĖS IR PAREIGOS

36. Leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą turinti purkštuvų techninės apžiūros įmonė neturi teisės įgalioti kitų asmenų atlikti leidime nurodytą veiklą ar pagal sutartį perduoti šiems asmenims vykdyti leidime nurodytą veiklą.

37. Leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą turinti purkštuvų techninės apžiūros įmonė turi:

37.1. teisę verstis leidime nurodyta veikla, registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą;

37.2. teisę gauti iš Stoties paaiškinimus dėl leidimo galiojimo panaikinamo ar veiklos;

37.3. kitų teisės aktų nustatytų teisių.

38. Leidimą registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą turinti purkštuvų techninės apžiūros įmonė, vykdydama leidime nurodytą veiklą, privalo:

38.1. užtikrinti kokybišką ir sklandų purkštuvų techninės apžiūros atlikimą pagal Naudojamų purkštuvų techninius reikalavimus;

38.2. užtikrinti, kad gamybinės patalpos, įranga ir darbuotojų kvalifikacija atitiktų

reikalavimus, nurodytus šių taisyklių 3 priede;

38.3. teikti duomenis apie įregistruotą purkštuvą ir (ar) atliktą apžiūrą duomenų bazei;

38.4. tvarkyti techninių apžiūrų atlikimo ir Pažymėjimų blankų išdavimo apskaitą;

38.5. sudaryti sąlygas Stoties ir kitų institucijų darbuotojams tikrinti, kaip atliekama techninė apžiūra, kaip laikomasi šių taisyklių bei tvarkomi susiję dokumentai.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Stoties direktoriaus sprendimai skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

40. Už taisyklių pažeidimus ūkio subjektai atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

_____

Augalų apsaugos produktų purškimo
įrangos tikrinimo taisyklių
1 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2012 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 3D-620
redakcija)

(Augalų apsaugos produktų purkštuvo pažymėjimo forma)

... .
(purkštuvų pažymėjimus išduodančio subjekto pavadinimas)

AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ PURKŠTUVO PAŽYMĖJIMAS

Nr. 000000

20 ___ m. _____ _____ d. Nr. _____

_____
(vieta)

Gamintojas ....
Modelis ....
Indentifikavimo numeris .....
Pagaminimo metai ....
Techniniai duomenys
Nominali rezervuaro talpa ....
Siurblio tipas ....
Purškimo sijos plotis ....
Sekcijų skaičius ....

Purkštuvo tipas [ ] pakabinamas [ ] prikabinamas [ ] uždedamas [ ] savaeigis
[ ] **Naujas**
[ ] **Naudotas**

Techninės apžiūros data	**Kitos techninės apžiūros data**	**Spaudas ir parašas**

Savininkas _____
(asmens vardas, pavardė / pavadinimas, kodas)
_ _____
(adresas / buveinė)

Pažymėjimą išdavė
_____ (A. V.) _____ _____
(pareigos) (parašas) (vardas, pavardė)

Augalų apsaugos produktų purškimo
įrangos tikrinimo taisyklių
2 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2012 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 3D-620
redakcija)

NAUDOJAMŲ PURKŠTUVŲ TECHNINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Naudojamų purkštuvų techniniai reikalavimai nustato saugos, sveikatos bei aplinkos apsaugos reikalavimus, kuriuos turi atitikti techninei apžiūrai pateikiami naudojami purkštuvai, techninės apžiūros metu taikomus kriterijus ir techninės būklės įvertinimo būdus.

2. Purkštuvo konstrukcija turi atitikti gamintojo taikytus reikalavimus ir užtikrinti, kad purkštuvas būtų saugus žmogaus sveikatos ir aplinkos atžvilgiu bei saugus keliuose. Galimi neesminiai purkštuvo gamyklinės konstrukcijos pakeitimai, susiję su remonto darbais, detalių keitimu ar teisės aktų reikalavimų įgyvendinimu. Atlikti konstrukcijos pakeitimai neturi pabloginti purkštuvo saugos, eksploatacinių ar aplinkosauginių savybių.

3. Nauji purkštuvai turi būti pagaminti pagal techninio reglamento „Mašinų sauga“ ir jį atitinkančių darniųjų standartų reikalavimus.

4. Purkštuvai techninei apžiūrai pateikiami švarūs, nuplauti iš išorės ir išplauti iš vidaus, turi būti išplauti jų filtrai, žarnos, vamzdžiai ir kitos darbinės dalys. Iki techninės apžiūros turi būti pašalinti akivaizdžiai matomi arba žinomi purkštuvų trūkumai.

5. Purkštuvai turi veikti patikimai ir būti tinkamai naudojami pagal paskirtį, užtikrinant, kad augalų apsaugos produktai būtų tiksliai dozuojami ir paskirstomi.

6. Purkštuvai privalo turėti aiškų ir neišblunkantį žymėjimą pagal standarto LST EN ISO 4254-6 7.2 punkto reikalavimus.

7. Purkštuvų konstrukcija turi užtikrinti saugų purkštuvo užpildymą, ištuštinimą ir išvalymą be jokio nuotėkio bei valdymą ir galimybę sustabdyti iš operatoriaus darbo vietos.

8. Purkštuvas turi turėti talpyklą švariam vandeniui operatoriaus poreikiams.

9. Purkštuvas turi turėti švaraus vandens talpyklą, kad lauke būtų galima išplauti rezervuaro vidų bei kitas purkštuvo dalis ir panaudotą vandenį išpurkšti lauke.

10. Purkštuvas privalo turėti sklendę, kad remontuojant siurblį ir vamzdynus, tirpalas neištekėtų iš rezervuaro.

11. Purkštuvo priežiūros ir užpildymo aikštelė, jeigu numatyta konstrukcijoje, turi būti saugi ir patogi.

12. Purkštuvų techninė apžiūra atliekama be ardymo, išskyrus atvejus, kai reikia išjungti kai kurias dalis, siekiant prijungti matavimo ar kontrolės prietaisus.

13. Purkštuvo techninė apžiūra atliekama šiais būdais:

13.1. apžiūrint, įvertinant, kaip purkštuvas atitinka gamintojo taikytus reikalavimus;

13.2. tikrinant jo veikimą;

13.3. matuojant kontrolės prietaisais ir įrenginiais.

II. PAVARA

14. Pavara turi būti be defektų.

15. Darbo veleno ir tiekiamos galios jungties apsaugai turi būti tinkamai sumontuoti be akivaizdžiai matomų susidėvėjimo žymių ir deformacijų.

16. Apsauginiai įtaisai ir visos judančios ar besisukančios pavaros dalys neturi daryti poveikio vieni kitiems ir nekelti pavojaus operatoriui.

III. SIURBLYS

17. Siurblio našumas ir sukeliamas slėgis turi atitikti purkštuvo techninę charakteristiką.

18. Siurblio našumas turi sudaryti ne mažiau kaip 90 proc. vardinio srauto, kurį nurodė purkštuvo gamintojas. Matavimai turi būti atlikti pasiekus vardinius sūkius ir 5 bar slėgį lauko purkštuvams bei 15 bar sodo purkštuvams. Siurblio našumas turi būti pakankamas, kai purškiama didžiausio pralaidumo purkštukais ir didžiausiu purkštuvo ar purkštukų gamintojo rekomenduojamu slėgiu bei esant įjungtam tirpalo maišikliui.

19. Siurblio pulsacijų išlyginimo įtaisas turi veikti, neturi būti akivaizdžiai matomų srauto pulsacijų.

20. Siurblio slėgio linijoje įrengtas apsauginis vožtuvas turi veikti patikimai ir užtikrinti didžiausią leistiną slėgį su ne didesne kaip 20 proc. nuokrypa.

21. Siurblys turi būti sandarus.

IV. MAIŠIKLIS

22. Purškimo metu turi veikti maišiklis, užtikrinantis, kad tirpalo koncentracija visame rezervuare būtų vienoda. Kai darbo veleno sūkių dažnis yra vardinis, o rezervuaras pripildytas iki pusės jo vardinės talpos, skysčio maišymas turi būti aiškiai matomas.

V. REZERVUARAS

23. Rezervuaras ir užpildymo angos uždarymo dangtis turi būti sandarūs.

24. Rezervuaro užpildymo angoje turi būti filtravimo sietas.

25. Rezervuare turi būti užtikrintas slėgio išlyginimas.

26. Rezervuare privalo būti gerai matomas tirpalo lygio matuoklis (skalė). Rezervuaro tirpalo lygio matuoklis turi būti patikrintas kontrolės prietaisais.

27. Išleidžiant tirpalą iš rezervuaro, turi būti galimybė jį visą surinkti neišlaistant ir nekeliant pavojaus operatoriui. Tirpalo išleidimo įtaisas turi būti tvarkingas ir apsaugotas nuo savaiminio atsidarymo.

28. Jeigu purkštuvuose yra gamintojų numatyti augalų apsaugos priemonių įpylimo ir jų taros plovimo įtaisai, jie turi veikti.

29. Purkštuvo pripildymo įtaisas, jeigu numatytas konstrukcijoje, privalo turėti atbulinį vožtuvą, kuris turi veikti patikimai.

VI. MATAVIMO, VALDYMO IR KONTROLĖS ĮRANGA

30. Visi slėgio matavimo, valdymo ir kontrolės prietaisai turi veikti, būti sandarūs ir atitikti purkštuvų techninėse instrukcijose nurodytas charakteristikas.

31. Visa slėgio reguliavimo ir kontrolės įranga turi užtikrinti ne didesnį kaip 5 proc. slėgio svyravimą siurbliui dirbant nominalių sūkių dažniu. Išjungus ir vėl įjungus purškimą, slėgis turi išlikti nepakitęs.

32. Valdymo pultas turi būti įrengtas taip, kad operatorius galėtų matyti prietaisus ir valdyti purkštuvą. Leistini neesminiai trūkumai: valdymo ir kontrolės prietaisai įrengti ne visiškai patogiai, tačiau jie veikia gerai.

33. Manometro skalės ribos turi būti didesnės už nurodytą didžiausią purkštuvo išvystomą slėgį. Manometro skalės padalos vertė, kai purkštuvo darbinis slėgis iki 5 bar, neturi būti didesnė kaip 0,2 bar.

34. Manometro korpuso mažiausias skersmuo turi būti 63 mm.

35. Manometro paklaida turi būti ne didesnė kaip ±0,2 bar.

36. Kiti įrenginiai, ypač srautmačiai, naudojami purškimo normai kontroliuoti esant automatiniam valdymui, gali turėti ne didesnę kaip 5 proc. matuojamos reikšmės paklaidą.

VII. VAMZDYNAS

37. Vamzdžių ir žarnų sistema turi būti sandari ir sukonstruota taip, kad atlaikytų didžiausią leistiną darbinį slėgį ir visi purkštukai gautų pakankamą ir tolygų tirpalo kiekį. Leistinas neženklus trūkumas: dalys drėksta, tačiau tirpalas nelaša.

38. Žarnos neturi būti sulenktos, suspaustos arba įtrūkusios.

39. Dirbant žarnos turi būti gerai pritvirtintos, neturi kliūti už kitų purkštuvo dalių ar būti apipurškiamos.

VIII. FILTRAI

40. Įsiurbimo ir slėgio vamzdynuose turi būti bent po vieną filtrą, o jų akučių dydis turi atitikti purkštukų gamintojo nurodymus. Filtrai turi būti sandarūs ir nesugadinti. Purkštukų filtrai nėra laikomi slėgio vamzdyno filtrais.

41. Išardomų filtrų įdėklai turi būti švarūs ir nepažeisti.

42. Valant filtrus, iš jų neturi būti nuotėkio, išskyrus skystį, kuris gali būti filtro korpuso ertmėje.

43. Jeigu yra filtrų užterštumo indikatoriai, jie turi veikti.

IX. PURKŠTUKŲ SIJA

44. Sija turi būti tiesi, nesulankstyta ir visomis kryptimis stabili. Leistinas neženklus trūkumas: nedidelės purkštukų sijos deformacijos, neturinčios įtakos purkštukų padėčiai.

45. Kai sija ilgesnė nei 10 m, turi būti jos padėties fiksavimo mechanizmas, siją grąžinantis į pradinę padėtį po sąlyčio su kliūtimi. Šis mechanizmas turi būti tvarkingas.

46. Tarp purkštukų ir purškiamo paviršiaus turi būti vienodi tarpai. Leistinas neženklus trūkumas: tarpų tarp purkštukų ir purškiamo paviršiaus pokyčiai gali būti ±10 cm arba 1 proc. purkštuvo pusės darbinio pločio.

47. Darbo metu purkštuvo dalys negali būti apipurškiamos.

48. Kai purkštuvo darbinis plotis 10 m ir daugiau, sijos galuose turi būti apsaugos kraštiniams purkštukams, saugančios juos nuo pažeidimo, kai sija liečiasi su žemės paviršiumi.

49. Sijos horizontalaus ar vertikalaus sulankstymo bei kilnojimo įtaisai turi veikti.

50. Sijos svyravimų ir nuolydžio kompensavimo slopinimo įtaisai turi veikti.

51. Turi būti galimybė įjungti arba išjungti atskiras purkštukų sijos sekcijas.

X. PURKŠTUKAI IR PURŠKIMAS

52. Visi purkštukai, jų filtrai ir lašėjimą sulaikantys vožtuvai purkštuve turi būti tarpusavyje suderinti, o purkštukų tipai ir dydžiai – nesiskirti.

53. Sustabdžius skysčio tiekimą į purkštukus, po 5 sekundžių iš jų turi nelašėti.

54. Purkštukai ant sijos turi būti sumontuoti taip, kad tirpalo lašelius ant purškiamo paviršiaus būtų galima paskleisti tolygiai. Lašelių paskleidimo tolygumą nusako jų skersinio pasiskirstymo variacijos koeficientas, kuris matuojant stende neturi viršyti 15 proc.

55. Nesant matavimo stendų, išpurškimo tolygumui nustatyti laikinai leidžiama naudoti specialius debitomačius. Jais matuojami visų ant sijos esančių purkštukų našumai. Kiekvieno purkštuko našumo paklaida neturi viršyti 5 proc., palyginti su vidurkiu arba 15 proc. gamintojo nurodyto purkštukų našumo.

56. Jeigu purkštuve yra sumontuotas ventiliatorius su oro padavimo kanalais, jis turi būti geros būklės ir užtikrinti stabilų ir patikimą oro srauto tiekimą.

XI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VENTILIATORINIAMS SODŲ PURKŠTUVAMS

57. Ventiliatorinių sodų (toliau – ventiliatoriniai) purkštuvų valdymo pulte turi būti kairės ir dešinės pusės atskirų sekcijų purškimo išjungimo įtaisas.

58. Ventiliatorius turi būti geros būklės ir užtikrinti stabilų ir patikimą oro srauto tiekimą.

59. Ventiliatorinių purkštuvų purkštukų įrenginys turi užtikrinti tolygų tirpalo išpurškimą. Kiekvienas purkštukas turi sudaryti tolygų purškimo srautą ir tolygų tirpalo lašelių pasiskirstymą.

60. Ventiliatorinių purkštuvų išpurškimo tolygumas nustatomas matuojant kiekvieno purkštuko našumą. Kiekvieno purkštuko našumo paklaida neturi viršyti 10 proc., palyginti su vidurkiu, ir 15 proc. su nurodomais gamintojo vardiniais naujų purkštukų našumo duomenimis. Skirtumas tarp našumų kairėje ir dešinėje pusėse gali būti ne didesnis kaip 10 proc.

61. Ventiliatorinių purkštuvų purkštukai kairėje ir dešinėje pusėse turi būti įrengti simetriškai, jie turi būti vienodo tipo ir dydžio.

62. Sodų purkštuvo ventiliatorius turi turėti atskirą įjungimą. Išjungimo sankaba (jei yra) turi veikti.

63. Ventiliatorinių purkštuvų oro nukreipimo įtaisas turi veikti.

64. Ventiliatorinių purkštuvų dalys negali būti apipurškiamos tirpalu.

XII. TIKRINIMO REZULTATŲ SUVESTINĖ

65. Tikrinimo duomenys surašomi į purkštuvo techninės apžiūros suvestinę, kurios forma patvirtinta Naudojamų purkštuvų techninių reikalavimų priede.

_____

Naudojamų purkštuvų techninių reikalavimų priedas

(Purkštuvo techninės apžiūros suvestinės forma)

_____

(purkštuvų pažymėjimus išduodančio subjekto pavadinimas)

PURKŠTUVO TECHNINĖS APŽIŪROS SUVESTINĖ

_____ Nr. _____
(data)

_____
(vieta)

[ ] Pirmasis patikrinimas [ ] Pakartotinis patikrinimas

1. Gamintojas: ..... Modelis ..... Pagaminimo metai ..... Purkštuvo Nr. ..... Tipas: [ ] pakabinamas [ ] prikabinamas [ ] uždedamas [ ] savaeigis

PASTABOS (atlikti pakeitimai, pakeistos dalys ir pan.):
... .
... .

Tikrinimo rezultatai
[ ] Be trūkumų [ ] Trūkumai maži [ ] Trūkumai dideli

Tikrinamasis mazgas	Techniniai duomenys	Tikrinamasis parametras	Be trūkumų arba trūkumai maži	Trūkumai dideli	Trūkumai pašalinti	Tikrinamasis parametras	Be trūkumų arba trūkumai maži	Trūkumai dideli	Trūkumai pašalinti
2. Pavara		Veikimas	[ ]	[ ]	[ ]	Apsaugai	[ ]	[ ]	[ ]
3. Siurblys	[ ] stūmoklinis [ ] kitoks [ ] membraninis l/min bar	Našumas	[ ]	[ ]	[ ]	Pulsavimas	[ ]	[ ]	[ ]
		Apsauginis vožtuvas	[ ]	[ ]	[ ]	Sandarumas	[ ]	[ ]	[ ]
4-5. Maišiklis ir rezervuaras	[ ] mechaninis [ ] hidraulinis	Cirkuliacija	[ ]	[ ]	[ ]	Angos sietas	[ ]	[ ]	[ ]
		Sandarumas	[ ]	[ ]	[ ]	Lygio matuoklis	[ ]	[ ]	[ ]
		Slėgio išlyginimas	[ ]	[ ]	[ ]	Prpildymo įtaisas*	[ ]	[ ]	[ ]
		Išleidimas	[ ]	[ ]	[ ]	Taros plovimo įtaisas*	[ ]	[ ]	[ ]
		Pripildymo įtaiso atbulinis vožtuvas	[ ]	[ ]	[ ]				
6. Matavimo, valdymo ir kontrolės įranga		Veikimas	[ ]	[ ]	[ ]	Slėgio stabilumas	[ ]	[ ]	[ ]
		Patogus valdymas	[ ]	[ ]	[ ]	Manometro skersmuo	[ ]	[ ]	[ ]
		Manometro skalė ir padalos vertė	[ ]	[ ]	[ ]	Kiti įrenginiai (išpurškimo našumo automatinis valdymas)*	[ ]	[ ]	[ ]
		Manometro tikslumas	[ ]	[ ]	[ ]				
7. Vamzdynas		Sandarumas	[ ]	[ ]	[ ]	Žarnų lenkimo ir susidėvėjimo vietos	[ ]	[ ]	[ ]
		Pritvirtinimas	[ ]	[ ]	[ ]				
8. Filtrai		Būtini filtrai ir jų akučių dydžiai	[ ]	[ ]	[ ]	Išardomų filtrų būklė	[ ]	[ ]	[ ]
						Tirpalo nuotėkis iš filtrų	[ ]	[ ]	[ ]
9. Purkštukų	Darbinis m plotis	Tiesi, stabili	[ ]	[ ]	[ ]	Padėties fiksavimo mechanizmas*	[ ]	[ ]	[ ]

sija	Atstumas tarp purkštukų	cm	Sijos aukščio stabilumas	[ ]	[ ]	[ ]	Purkštuvo dalių apipurškimas	[ ]	[ ]	[ ]
	Sekcijų skaičius	vnt.	Apsaugos sijos galuose*	[ ]	[ ]	[ ]	Sijos sulankstymo įtaisas	[ ]	[ ]	[ ]
			Sijos kilnojimo įtaisas*	[ ]	[ ]	[ ]	Svyravimų slopinimo įtaisas	[ ]	[ ]	[ ]
10. Purkštukai ir purškimas	Skaičius	vnt.	Tipo ir dydžio vienodumas	[ ]	[ ]	[ ]	Purkštukų našumų nukrypimai	[ ]	[ ]	[ ]
	Žymėjimas		Skersinis lašelių pasiskirstymas	[ ]	[ ]	[ ]	Uždarymo vožtuvai	[ ]	[ ]	[ ]
	Gamintojas		Išpurškimo netolygumas ***	[ ]	[ ]	[ ]	Išjungimas, lašėjimas	[ ]	[ ]	[ ]
							Ventiliatoriaus būklė*	[ ]	[ ]	[ ]
11.Ventiliatoriniai sodų purkštuvai	Ventiliatoriaus sūkių dažnis	min^{-1}	Purškiamo srauto kokybė	[ ]	[ ]	[ ]	Atskiras kairės ir dešinės pusės išjungimas	[ ]	[ ]	[ ]
			Purkštukų našumai kairėje ir dešinėje pusėse	[ ]	[ ]	[ ]	Oro nukreipimo įtaisas	[ ]	[ ]	[ ]

* jei yra purkštuve *** galioja, kai nėra skersinio lašelių pasiskirstymo nustatymo prietaiso

Tikrino
(Pareigų pavadinimas) (parašas) (vardas, pavardė)

Su aktu susipažinau ir vieną egzempliorių gavau
Purkštuvo savininkas (parašas) (vardas, pavardė)

_____

Augalų apsaugos produktų purškimo
įrangos tikrinimo taisyklių
3 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2012 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 620
redakcija)

PURKŠTUVŲ TECHNINĖS APŽIŪROS ĮMONIŲ GAMYBINIŲ PATALPŲ, ĮRANGOS IR DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI

1. Purkštuvų techninės apžiūros įmonių (toliau – įmonės) gamybinių patalpų, įrangos ir darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai nustato sąlygas purkštuvų techninei apžiūrai, naudojamų patalpų ir įrangos sąrašą bei kvalifikacijos reikalavimus darbuotojams.

2. Tais atvejais, kai įmonė numato purkštuvų tikrinimui naudoti patalpą, ji turi būti pritaikyta šio pobūdžio darbams, atitikti žmonių saugą ir sveikatą darbe bei aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus bei šiuos reikalavimus:

2.1. įvažiavimo į patalpą vartų aukštis ir plotis turi būti pakankamas maksimalių gabaritų purkštuvams transportuoti į techninės apžiūros vietą;

2.2. patalpos viduje (purkštuvų techninės apžiūros vietoje) turi būti pakankamai vietos, kad būtų galima tikrinti purkštuvus, kurių išskleistos sijos darbinis plotis ne mažesnis kaip 12 m;

2.3. grindų paviršius purkštuvų techninės apžiūros vietoje turi būti lygus, betoninis arba kitos dangos, atsparios įvairiam mechaniniam poveikiui ir apsaugantis nuo skystų cheminių medžiagų prasiskverbimo į gruntą;

2.4. patalpoje turi būti tinkama įranga (vandens surinkimo talpykla) apžiūros metu išpurkštam vandeniui surinkti ir supilti į patikrinto purkštuvo rezervuarą;

2.5. patalpa turi būti įrengta taip, kad purkštuvo apžiūros metu ant grindų patekęs vanduo nepatektų į aplinką (dirvą, paviršiaus ar gruntinius vandenis ir pan.), o būtų saugiai surinktas į tam skirtą talpyklą ir grąžintas į patikrinto purkštuvo rezervuarą;

2.6. įrengtas patogus vandens tiekimas;

2.7. įrengtas tinkamas apšvietimas;

2.8. patalpoje turi būti užtikrintos tinkamos aplinkos sąlygos techninės apžiūros metu atliekamiems matavimams. Patalpa turi būti apsaugota nuo įvairaus tipo oro judėjimo (vėjo, skersvėjo ir kt.), lietaus ir kitų pašalinių veiksnių, kurie galėtų daryti įtaką matavimo prietaisų parodymams;

2.9. patalpoje turi būti užtikrintos tinkamos higienos sąlygos saugiam darbui, įrengta variklio išmetimo dujų pašalinimo sistema ir kt.;

2.10. patalpoje turi būti reikalavimus atitinkančios priešgaisrinės ir asmens apsaugos bei pirmosios medicininės pagalbos priemonės.

3. Purkštuvų techninėms apžiūroms naudojama įranga ir prietaisai:

3.1. išpurkštų lašelių skersinio pasiskirstymo tolygumo nustatymo stendas su loveliais arba purkštukų debeto matuoklis;

3.2. siurblio našumo tikrinimo prietaisas;

3.3. svarstyklės su ne mažesne kaip 5 g padalos verte;

3.4. ne žemesnės kaip pirmos klasės tikslumo manometras su 0,1 bar padalos verte;

3.5. graduoti indai, skirti atskirų purkštukų išpurkšto tirpalo tūriui matuoti, kurių talpa ne mažesnė kaip 2 000 ml, o padalos vertė – ne daugiau kaip 20 ml;

3.6. vandens surinkimo talpykla, skirta apžiūros metu naudojamam (išpurškiamam) vandeniui surinkti ir grąžinti į tikrinamo purkštuvo rezervuarą;

3.7. slėgio pulsavimų išlyginamojo įtaiso (pulsatoriaus) slėgio nustatymo manometras, skirtas pulsavimų išlyginamojo įtaiso slėgiui matuoti;

3.8. tachometras;

3.9. sekundmatis;

3.10. matavimo ruletė (metrinė liniuotė).

4. Lašelių skersinio pasiskirstymo tolygumo nustatymo stendas, siurblio našumo tikrinimo prietaisas, purkštukų debito matuoklis, manometrai ir svarstyklės turi turėti metrologinio įvertinimo dokumentus. Jie turi būti tikrinami periodiškai teisės aktų nustatyta tvarka (jei nėra reglamentuota, tikrinama kas 2 metai) ir nurodomas tinkamumo naudoti laikotarpis arba kito patikrinimo data.

5. Tais atvejais, kai įmonė numato technines apžiūras vykdyti purkštuvų buvimo vietoje, ji privalo turėti purkštuvų įrangos gabenimui tinkamas transporto priemones.

6. Darbuotojų kvalifikacijos reikalavimai:

6.1. turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį (aukštąjį neuniversitetinį) technologijos mokslų studijų srities išsilavinimą;

6.2. turėti reikiamą pasirengimą, kuris įgyjamas baigus Valstybinės mašinų bandymo stoties prie Žemės ūkio ministerijos organizuojamus darbuotojų apmokymo tikrinti purkštuvus kursus;

6.3. žinoti ir išmanyti teisės aktų, reglamentuojančių purkštuvų techninės apžiūros atlikimą, svarbiausias nuostatas, išmanyti purkštuvų konstrukcijas, jų veikimo principus, konstrukcinės ir eksploatacinės saugos pagrindus, mokėti dirbti su techninės apžiūros įranga ir kompiuterine technika, teisingai įforminti apžiūros atlikimą.

_____

Augalų apsaugos produktų purškimo
įrangos tikrinimo taisyklių
4 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2012 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 620
redakcija)

(Leidimo registruoti purkštuvus ir atlikti jų techninę apžiūrą forma)

VALSTYBINĖ MAŠINŲ BANDYMO STOTIS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

L E I D I M A S
REGISTRUOTI AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ PURKŠTUVUS IR ATLIKTI JŲ TECHNINES APŽIŪRAS

20 ___ m. _____ _____ d. Nr. _____

_____
(vieta)

Išduotas _____

_ _____
(vardas, pavardė, asmens kodas, adresas arba juridinio asmens pavadinimas, kodas, buveinė)

Direktorius _____ _____
(parašas) (vardas, pavardė)

A.V.

_____